

לעיני
אאמו"ר ר' ישעיה מרדכי ז"ל
שחינכני לאהבת התורה

הרב איתן שנדורפי

פרשת קרבן אשם

מאמר זה עוסק בפרשת קרבן אשם הכתובה בסוף פרשת ויקרא (פרק ה', יד-כו), וסוקר את הדינים העיקריים של האשם, בצירוף טעמים לחלק מהדינים ולאופן כתיבתם בתורה.

א. מבנה הפרשה והדינים העיקריים של האשם

1. יד-טו: אשם מעילות; 2. יז-יט: אשם תלוי; 3. כ-כו: אשם גזלות.

1. ממה מביאים אשם?

מפורש בפסוקים שבכל שלושת האשמות שבפרשתנו מביאים איל (ה, טו; ה, יח; ה, כה).

2. מקום השחיטה - בצפון (ז, ב).

3. מתן הדם - שתי מתנות שהן ארבע, שנאמר "סביב" (ז, ב).

4. מה קרב על המזבח? - האימורים והאליה (ז, ג-ה).

5. מה נאכל ולמי, איפה ומתי?

השאר נאכל לכהנים בעזרה ליום ולילה [ומדברנן עד חצות] (ו, ו ורש"י ז, טו).

6. האם יש סמיכה?

בכל קרבנות הבהמה שמביא היחיד יש סמיכה, חוץ מן הבכור והמעשר והפסח (מנחות פ"ט, מ"ז; דף צב, ע"א).

ב. על מה מביאים אשם?

א. נאמר בפרשה: "נפש כי תמעל מעל וחסאה בשגגה מקדשי ה'" (ה, טו). פירש רש"י: "כי תמעול מעל - אין מעילה בכל מקום אלא שינוי. וכן הוא אומר (דב"א כ', כה): 'זימעלו באלקי אבותיהם ויזנו אחרי אלהי עמי הארץ'. וכן הוא אומר בסוטה (במדבר כ', יב): 'זמעלה זו מעלי'. וחסאה בשגגה מקדשי כ' - שנהנה מן ההקדש. מקדשי כ' - המיוחדים לשם, יאלו קדשים קלים".

ב. עוד נאמר בפרשה: "ואם נפש כי תחטא, ועשתה אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה, ולא ידע ואשם ונשא עונו" (ה', יז). פירש רש"י: "ולא ידע ואשם ונשא עונו" - הכוונה היא מדבר צמי שכל ספק כרת לידו ולא ידע אם עבר עליו, אם לאו. כגון חלב ושומן לפניו, וכסבור ששתיכן ביתר, ואכל את האחת. אמרו לו: 'אחת של חלב ביהמה? ולא ידע אם זו של חלב חלב. הרי זה מביא אשם חלוי ומגן עליו כל זמן שלא נודע לו שודאי חטא. ואם יודע לו לאחר זמן יביא חטאת'."

ג. עוד נאמר בפרשה: "נפש כי תחטא ומעלה מעל בה, וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו. או מצא אבדה וכחש בה ונשבע על שקר, על אחת מכל אשר יעשה האדם לחטא בהנה" (ה', כא-כב). פירש רש"י: "בתשומת יד - ששם בידו ממון להתעסק או במלוכה. או בגזל - שגזל מידו כלום. או עשק - הוא שכר שכיר. וכחש בה - שכפר על אחת מכל אלה אשר יעשה האדם לחטא ולהשבע על שקר לכפירת ממון". יש להדגיש שקרבן אשם גזילות בא גם על המזיד.

ג. מדוע דווקא בחטאים הללו חייבים להביא קרבן אשם?

1. הסבר הרמב"ן

כתב הרמב"ן (ה', טו): "והביא את אשמו לה" - ...לא נתברר מה טעם יהיה שם הקרבן האחד חטאת ושם האחד אשם, וכולן יבאו על חטא. ולא נוכל לומר בעבור שהחטאת נקבה, כי יש חטאת זכר: שעיר יום ופרים. ואין לומר שיהא מפני חומר החטא, כי הנה המצורע מביא שני קרבנות, שם האחד חטאת והשני אשם.

והנראה בעיני, כי שם אשם מורה על דבר גדול אשר העושו יתחייב להיות שמם ואבד בו, מלשון: יהאשימם אלקים (תהלים ה', יא), ויאשמו נאות מדברי (עיין בהערות הרב חדי"ש), וכן: יתאשם שומרון כי מרתה באלקיה (הושע י"ד, א), וכן: יאשמים אנחנו (בראשית מ"ב, כא), נענשים. וחטאת מורה על דבר נטה בו מן הדרך, מלשון: יאל השערה ולא יחטיא (שופטים כ', טז). והנה אשם גולות ואשם שפחה חרופה, בעבור שהם באים אף על המזיד יקרא קרבנם אשם, וכן אשם הנזיר. אבל אשם מעילות אף על פי שהוא בשוגג, בעבור שהוא בקדשי ה' יקרא הקרבן אשם, כי החטא הגדול יתחייב להיותו אשם בו, כאשר יקרא מעילה.

וענין המצורע, בעבור שהמצורע חשוב כמת והנה הוא כבר שמם ואבד,

ויקרא קרבנו הראשון אשם, שיגן עליו מן האשמה אשר הוא שמם בה, והשני חטאת שהוא מכפר שגגותיו.

וטעם אשם תלוי, מפני שבעליו סבור שאין עליו עונש כי לא נודע שחטא, מפני זה החמיר עליו הכתוב בספקו יותר מוודאו¹, והצריכו איל בכסף שקלים, ואילו נודע חטאו היה מביא חטאת בת דנקא. וקראו אשם לאמר שהוא בשני סלעים כאשמות החמורים, לרמוז לו שאם יהיה נקל בעיניו ולא יביא כפרתו שמם יהיה בעונו. וזה טעם 'אשם הוא אשום אשם לה' (ה', יט) יאמר כי הקרבן הזה אף על פי שהוא בא על הספק אשם הוא, כי אשום אשם לדי' היודע כל תעלומות, ואם אולי חטא לו, יענישנו. וכן מה שאמר למעלה (פסוק ו): 'יהביא את אשמו', בעבור כי מן הזוכרים מזידין, כגון שבועת העדות, יזכיר בו אשם, והוא חטאת".

נראה מהרמב"ן שאשם חמור מחטאת, ולכן בעבירות חמורות, שנעשות גם במזיד חייבים להביא אשם, וכן בעבירות חמורות כמו מעילה חייבים להביא אשם בשוגג.

יש לשאול על הרמב"ן: מדוע מי שחטא בשבועת העדות אינו חייב להביא אשם אלא חטאת עולה ויורד? והרי שבועת העדות חייבים גם במזיד! ואמנם כתב הרמב"ן (ה', ז): "הקל הכתוב על החוטא באלו (החטאים) להביא קרבן עולה ויורד. ויתכן הטעם בשבועות מפני שאינן חייבי כריתות", אבל גם אשם גזלות אינו בא על חייבי כריתות, ואף על פי כן כתב הרמב"ן: "בעבור שהם באים אף על המזיד יקרא קרבנם אשם", ואם כן מי שחטא בשבועת העדות היה צריך לכאורה להביא אשם!

שאלה זו שאל בספר "שירת דוד" (ה', טו), וענה עליה פי דברי ספר החינוך (במצוה קכ"ג²): "ומן השורש הזה שאמרנו, שהכשלוך קרוב בענינים אלה, הקל להם עוד בשבועת העדות, להיותם מביאים כפרה בין על שוגג או מזיד, לפי שענין העדות הוא תמידי ביותר, ויצר לב האדם רע, ותולין השקר בשכחה, ולא יכוונו עדותם. גם יש מן הבריות שאין משגיחין כל כך ברעה הגדולה שעושין בהטיית כוון העדות, אחר שבידיהם לא יגזלו ולא יחמסו, אף על פי שבסיבתם אדם עשוק ורצוץ, לא יתנו לב על זה. על כן מהתמדת הענין וקלותו בעיני המון העם היה מחסדיו ברוך הוא להיות בו כפרה בין שוגג בין מזיד".

וכתב ה"שירת דוד" שעל פי זה יש לומר בדעת הרמב"ן שבשבועת העדות גם במזיד נחשב הדבר קצת כשוגג, ועל כן מביא עליה קרבן עולה ויורד, ולא אשם.

1. עיין בביאורי הרב חד"ש שם שציין לתלמידי רבנו יונה בראש מסכת ברכות שכתבו כעין זה, ועיין גם ברמ"א או"ח סימן תר"ג.

2. כן הוא ברוב המהדורות, אבל במהדורות מוסד הרב קוק הוא במצוה קכא.

2. הסבר הריב"ש, החזקוני וראשונים נוספים

הסבר אחר כתבו רבנו יוסף בכור שור (ד', ג), החזקוני (ה', כד), פירוש הטור הארוך (ה', ז) וה"מושב זקנים" (ה', ז): "הנהנה מן ההקדש דאיכא תרתי, שפשט ידו בשל הקדש ונהנה, וגם מכחש בפיקדון שנהנה וגם נשבע לשקר החמיר עליו להביא אשם בכסף שקלים. ואשם תלוי לפי שבני אדם מקילים בעצמם לבוא לידי ספק, החמיר עליו גם כן להביא אשם בכסף שקלים"³.

לפי פירוש זה מובן מאד מדוע בשבועת העדות חייבה התורה להביא חטאת עולה ויורד, ואילו בשבועת הפיקדון - אשם גזילות - חייבה התורה להביא אשם, אף על פי שעל שניהם חייבים גם במזיד: בשבועת העדות החוטא לא נהנה מעבירתו, ולכן מספיק שיהיה חטאת, אך בשבועת הפיקדון החוטא נהנה מעבירתו ולכן עליו להביא אשם!

גם ממפרשים אלו נראה שאשם חמור יותר מחטאת, ולכן בעבירות חמורות, שגם נהנה וגם פשט ידו בהקדש, או גם נהנה וגם נשבע לשקר, חייבה התורה להביא דווקא אשם, שיקר יותר מחטאת, וכן בספק כרת, כדי שלא יבוא להקל בספקות.

ד. מדוע אשם מובא מאיל?**1. הסבר הריב"ש והרמב"ן**

הריב"ש והראשונים שעמו כתבו שאשם חמור יותר מחטאת, ושלכן החמירה התורה שיצטרך להביא אשם בכסף שקלים, וכן כתב הרמב"ן לגבי אשם תלוי, וממילא מובן מדוע מביא דווקא איל.

2. הסבר הרמב"ם

הסבר אחר כתב הרמב"ם ב"מורה נבוכים" (ג', מו): "ודע שכל שהחטא חמור

3. א. ועיין ב"דעת זקנים מבעלי התוס" (ה', ז) שכתבו: "ונהנה מן ההקדש דאיכא תרתי - שנהנה ונשבע לשקר, כמו כן מביא אשם בכסף שקלים". דברי התוס' קשים מאד, שכן בנהנה מן ההקדש חייב אשם גם בלא שבועה, ושבועה שמחייבת אשם היא דווקא בשבועת הפיקדון! עוד יש להעיר שהם לא התייחסו אלא רק לאשם אחד מתוך השלושה שכתובים בפרשתנו! אכן נראה שנשמטו מספר מלים מהתוס', וצריך לגרוס כמו בראשונים שהובאו לעיל.

ב. ב"הדר זקנים" גם כן כתבו בתחילה כמו ב"דעת זקנים מבעלי התוס", אך שם יש את התוספת לגבי אשם תלוי.

ג. עיין בשבועות לד, ע"ב וברש"י ד"ה "שכן מעילה, בכל, נהנה, בקבוע, חומש, ואשם" שם אמרו שבשבועת העדות אינו נהנה, בניגוד למעילה ושבועת הפיקדון. ועיין עוד שם בגמרא וברש"י בד"ה "שכן חטא הדיוט" וכי שהדגישו שבמעילה דינו עם ההקדש בניגוד לשבועת העדות ולשבועת הפיקדון.

יותר נעשה קרבנו ממין פחות, ולפיכך שגגת עבודה זרה שעירה דווקא, ושאר חטאת יחיד כשבה או שעירה, כי הנקבה גרועה מן הזכר בכל מין, ואין חטא חמור מעבודה זרה ואין מין גרוע משעירה. ומפני כבוד המלך נעשה קרבן שגגתו שעיר, אבל כהן גדול וצבור אין שגגתם סתם מעשה, אלא היא הוראה, ולפיכך נתעלה קרבנם בפריס, ובעבודה זרה בשעירים. ולפי שהיו העברות שמקריבים בגללם אשם למטה מן העברות שמקריבים בגללם החטאת, נעשה קרבנם אשם איל או כבש מן הצאן. נתעלה סוגו ומינו בהיותו זכר מן הצאן, הלא תראה העולה, כיון שהיא כליל לה' נתעלה מינה ולא תהא אלא זכר".

לפי הרמב"ם עולה שהאשם קל מהחטאת, בניגוד למה שכתבו הרמב"ן ובעלי התוס' מצד אחד דבריו מובנים, שכן אשם אינו בא על עבירת כרת, אך מצד שני יש להעיר שהרמב"ם לא התייחס להסבר שכתבו בעלי התוס' שבחלק מהעבירות שמביאים עליהן אשם יש שתי עבירות במעשה המחייב אשם: באשם מעילות פשט ידו בשל הקדש ונהנה, ובאשם גזילות נהנה וגם נשבע לשקר, וכן לא התייחס להסבר שכתב הרמב"ן שאשם בא על מוידים, בניגוד לחטאת.

אמנם יש לציין שבמקום אחר (ג', א) כתב הרמב"ן בדומה למה שכתב הרמב"ם: "ואם זבח שלמים קרבנו וגוי אם זכר אם נקבה - הטעם בעולה שיהיה זכר, ובשלמים שיהיו אם זכר אם נקבה, ובחטאת שתהיה נקבה, דבר ברור הוא כי העולה כשמה, והשלמים מלשון זכר חפצי ישלים' (ישעיה מ"ד, כח), 'אבנים שלימות' (דברים כ"ז, ו) והחטאת לכפר פניו במנחה ההולכת לפניו. וכבר כתבתי זה (בראשית מ"ו, א). והאשם זכר, בעבור כי החטאת בחייבי כריתות, שתשוב הנפש אל האלקים אשר נתנה, והאשם לא יבא על חיוב כרת, וכאלו הוא לריח ניחוח כעולה. ושעיר הנשיא, בעבור כי הוא המולך אשר לו המשפט והלוחם מלחמות השם ועל חרבו יחיה, כדרך שעירי עבודה זרה".

דברי הרמב"ן הללו נראים סותרים את מה שכתב הרמב"ן שהובא לעיל (ה', טו), שמשם משמע שאשם חמור יותר מחטאת, שהוא בא על המזיד! וצריך עיון⁴.

4. לא מצאתי במפרשי הרמב"ן שהעירו על כך. ועיין עוד ברמב"ן במדבר ז', יג: "חנכו הנשיאים את המזבח בכל המינין הקרבים עליו, על כן הביאו מנחה וקטורת ועולה וחטאת ושלמים. והקטורת והחטאת הוראת שעה, שאינם באים בנדבה, אבל להשלים בחנוכה כל הקרבנות נעשה כן, כי אין ישראל מקריבים זולתי אלו הקרבנות בלבד, כי החטאת והאשם דבר אחד ושם אחד הוא ותורה אחת להם".

כעין זה כתב הרמב"ן גם בחיבורו "תרי"ג מצוות" (עמוד תקלב): "זממה שצריך אתה לדעת כי החטאת והאשם דינם שוה". וכנראה כוונתו לכך ששניהם באים בדרך כלל על חטא, ונאכלים רק בעזרה, לזכרי כהונה, ליום ולילה. אבל מתן דמם שונה שכן דם החטאת ניתן ביד על ארבע קרנות, למעלה מחוט הסיקרא, ואילו דם האשם נורק במזרק במתן שתיים שהן ארבע, למטה מחוט הסיקרא.

ו. מדוע נאמר באשם פעמיים "וידבר ה' אל משה לאמר"?

פרשת ויקרא פותחת במילים: "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר". משם לא נאמר שוב "וידבר ה' אל משה לאמר", עד תחילת פרשת חטאת (ד', א). בפרשת האשם נאמר כך פעמיים: גם בתחילת פרשת האשם (ה, יד) וגם בפתיחה לאשם גזילות (ה', כ). מדוע?
על הפתיחה בתחילת פרשת האשם כתב בספר "שם עולם" (ה', יד): "פרשה זו בא בה דיבור מיוחד ולא נכללה בדיבור הקודם, לפי שעד עתה זכר דיני החטאות, ועתה מתחיל דיני האשמות"⁵.
על הפתיחה לאשם גזילות כתב בספר "שם עולם" (ה', כ): "פרשה זו בא בה דיבור מיוחד ולא נכללה בדיבור הקודם, לפי שעד עתה זכר דיני אשמות שאינם דיני ממונות, והם אשם מעילות ואשם תלוי, ועתה מתחיל דיני אשם גזילות, שהוא דיני ממונות"⁶.
יש להעיר שגם באשם מעילות יש צד ממוני, שכן האדם נהנה מההקדש, והתורה מחייבת אותו לשלם את הסכום שנהנה מן ההקדש בתוספת חומש, ומדוע כתב ה"שם עולם" שרק אשם גזילות הוא דיני ממונות? נראה שכוונתו היא שבאשם גזילות האדם החוטא מחזיק בממון של חבירו, ולא רק נהנה מההקדש?⁷

ו. מדוע הופרד אשם גזילות מאשם מעילות?

כאמור, אשם גזילות דומה לאשם מעילות, שכן גם באשם מעילות יש צד ממוני, שכן האדם נהנה מההקדש, והתורה מחייבת אותו לשלם את הסכום שנהנה מן ההקדש בתוספת חומש, וגם באשם גזילות, ואם כן נשאלת השאלה: מדוע הופרד אשם גזילות מאשם מעילות וביניהם נכתב אשם תלוי?
נראה לענות על כך, שהתורה רצתה להדגיש שלמרות הדמיון שביניהם יש ביניהם שני הבדלים: האחד שאשם מעילות חייבים דוקא בשוגג, ואילו אשם גזילות חייבים גם במזיד⁸. והשני שאשם גזילות החיוב הוא מחמת שבועת השקר, ואילו אשם המעילות הוא בגלל ההנאה מן ההקדש.
5. מכאן גם כן מוכח שקרבן עולה ויורד הנוכח בפרשה הקודמת הוא קרבן חטאת ולא אשם - עיין במאמר על קרבן עולה ויורד פרק ג.
6. ה"שם עולם" כתב זאת בשם מהר"י, הוא מהר"י אברבנאל, ואכן מעין הדברים הללו, אך בקיצור, כתב האברבנאל בראש פ"ד ובסוף פ"ה, אך דברי ה"שם עולם" ברורים יותר ולכן הובאו הם בגוף המאמר.
7. ועיין עוד ב"עיונים חדשים בספר ויקרא" לפרופסור נחמה ליבוביץ עמוד 52.
8. עיין במאמרי "פרשת קרבן עולה ויורד" סוף פ"ב, שם כתבתי את אותו העיקרון לגבי הפרדת שבועת ביטוי משבועת העדות.

ז. מדוע נאמרו באשם כפרה וסליחה, ולא "לריח ניחוח"?

בכל האשמות כתובה לשון כפרה ולשון סליחה. באשם מעילות נאמר: "והכהן יכפר עליו באיל האשם ונסלח לו" (ה', טז). באשם תלוי נאמר: "וכפר עליו הכהן על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע ונסלח לו" (ה', יט). באשם גזילות נאמר: "וכפר עליו הכהן לפני ה' ונסלח לו" (ה', כו). אבל באף אחד מהאשמות לא כתוב "לריח ניחוח".

שני הדברים דומים למה שהתבאר לעיל על החטאת (סעיף 2), שבכל המביאים חטאת נאמרה לשון כפרה ולשון סליחה [מלבד בכהן משיח, מהטעמים שנתבארו שם], ושכל החטאות לא נאמרה לשון "ריח ניחוח" [מלבד בשעירת יחיד מהטעם שנתבאר שם]. לפי זה עולה שהלשונויות שנאמרו באשם זהים ללשונויות שנאמרו בחטאת. אבל יש להעיר שחטאת (רגילה) באה על שוגג בלבד, ואילו אשם גזילות בא גם על המזיד, ובדברינו על קרבן עולה ויורד למדנו שבקרבן עולה ויורד לא נאמרה לשון סליחה, והסברנו שסיבת הדבר היא בגלל שהוא בא גם על המזיד, ולפי זה היה מתאים שגם כאן לא יהיה כתוב לשון סליחה! אולם אפשר להסביר זאת על פי מה שכתב הרמב"ם שהאשם קל מהחטאת, שבגלל קולתו כתובה בו לשון סליחה אף על פי שהוא בא על המזיד. אבל יש להעיר שלפי הרמב"ן (ה', טו) ובעלי התוס' האשם בא על חטאים חמורים יותר מאשר החטאת, ולפיהם אי אפשר ליישב כך.

ח. מדוע לא נתפרשו דיני האשם בפרשת ויקרא?

רוב דיני האשם לא נתפרשו בפרשת ויקרא, אלא רק בפרשת צו (ז', א-ז), וכבר העיר רש"י שם (ז', ג): "ואת כל חלצו וגו' - עד כאן לא נתפרשו אימורין באשם, לכך הוּנְרַךְ לפרשם כאן, אבל חטאת כבר נתפרשו בה בפרשת ויקרא". יש לציין שלא רק האימורים של האשם לא נתפרשו בפרשת ויקרא, אלא גם לא מתן הדם ולא מקום השחיטה שלו, שכל אלו כן התפרשו בשאר הקרבנות בפרשת ויקרא, ונשאלת השאלה: מדוע?

כתב על כך ב"דעת סופרים" (ז', ג): "בשאר הקרבנות פירש הכתוב את האימורין בפרשת ויקרא, בזמן הציווי עליהם. באשם לא נתפרש שם דבר וכל דיניו נאמרו כאן. לא רצתה התורה לדבר על דברים הנוגעים להקרבת קדשי קדשים בתוך דיני האשם שבא על הכחש והגזל. על כן הפרידה התורה בכוונה בין דיני חובת האשם המכוונים לחוטא, וצורת הקרבתו המכוונת לכהנים".

לכאורה יש לשאול על דבריו שחטאת גם כן באה על חטא, ואף על פי כן התפרשו דיניה בפרשת ויקרא! נראה שכוונתו היא שדווקא באשם שהחטאים נכתבו במפורש בתורה לא נאמרו דיני הקרבן, אבל בחטאת לא נאמר במפורש בפסוקים על מה היא באה.

אבל יש לשאול על דבריו שבקרבן עולה ויורד, נכתבו במפורש החטאים שעליהם מביאים קרבן, ובהם גם שבועת שקר בשבועת העדות ובשבועת ביטוי הדומות לשבועת שקר בפקדון, ואף-על-פי-כן התפרשו בו גם דיני הקרבן (בעופות ובמנחה)! נראה שכוונתו היא שדווקא באשם, שהחטאים שעליהם מביאים את הקרבן לא נכתבו ברציפות, לא התפרשו דיני הקרבן, כדי שדיני הקרבן לא יהיו מוקפים בחטאים, אבל בקרבן עולה ויורד, שכל החטאים נכתבו ברציפות, נכתבו גם דיני הקרבן, בגלל שהם אינם מוקפים בחטאים. עוד יש לציין שדיני הקרבן בעולה ויורד רחוקים מפירוט החטאים, בגלל שעשיר מביא חטאת בהמה, ודיניה לא התפרשו, בגלל שדינה כחטאת רגילה הנזכרת לפניו, בסמוך לה [כפי שכתב ב"דעת סופרים" שם (ה', ו), אך לפי הסבר ה"דעת סופרים" כאן אפשר גם שהסיבה היא כדי שלא יכתבו דיני ההקרבה בסמוך לחטאים], ודיני העני ודלי דלות רחוקים מהחטאים.

יש להביא ראיה לעיקרון שכתב ה"דעת סופרים" ממה שכתב החזקוני בפרשת יתרו (כ', יא): "שאל טורנוסרופוס הרשע לרבי עקיבא: מפני מה שמו של הקב"ה נזכר בחמש דברות הראשונות, ואינו נזכר בחמש דברות האחרונות? הלך לו רבי עקיבא לפלטרין של טורנוסרופוס הרשע והראה לו שם את רומחו. חזר והלך לטרקלין שלו והראה לו שם את מגינו. חזר והלך לקלמרין שלו והראה לו שם את שריונו וכלי זיינו. חזר והוליכו לבית הכסא שלו, אמר לו: מפני מה לא נתת שם מכלי זיינד? אמר לו: מפני שהוא גנאי לי להניחם במקום הטינופת. אמר לו רבי עקיבא: כך בדברות הראשונות אין שם אלא דרך כבוד, לכך נכתב שם שמו של הקב"ה, אבל בחמש אחרונות שמדבר ברציחה וניאוף, גניבה ועדות שקר וחימוד לא רצה להזכיר שמו בהם"⁹. כשם ששם ה' לא נזכר על הרציחה, הניאוף, הגניבה, עדות השקר והחימוד, כך גם לא נתפרשו דיני הקרבת הקרבן בסמוך לגניבה¹⁰.

יהי רצון שלימוד זה יחשב לנו כאילו הקרבנו קרבנות, ובמהרה נזכה לבנין בית המקדש, ושם נעשה את כל קרבנות חובותינו, תמידים כסדרם ומוספיים כהלכתם.

9. ועיין גם בפסיקתא רבתי פרשה כא וב"תורה שלמה" שם אות תכו.

10. ועיין הסבר נוסף באברבנאל (ז', א) וב"אזנים לתורה" (ז', ג).